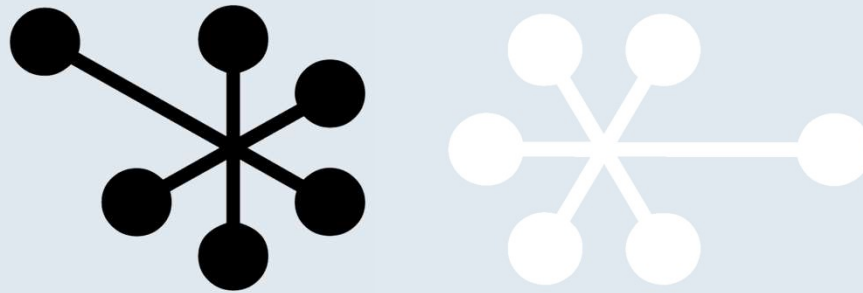

LIFE / FIT FOR REACH

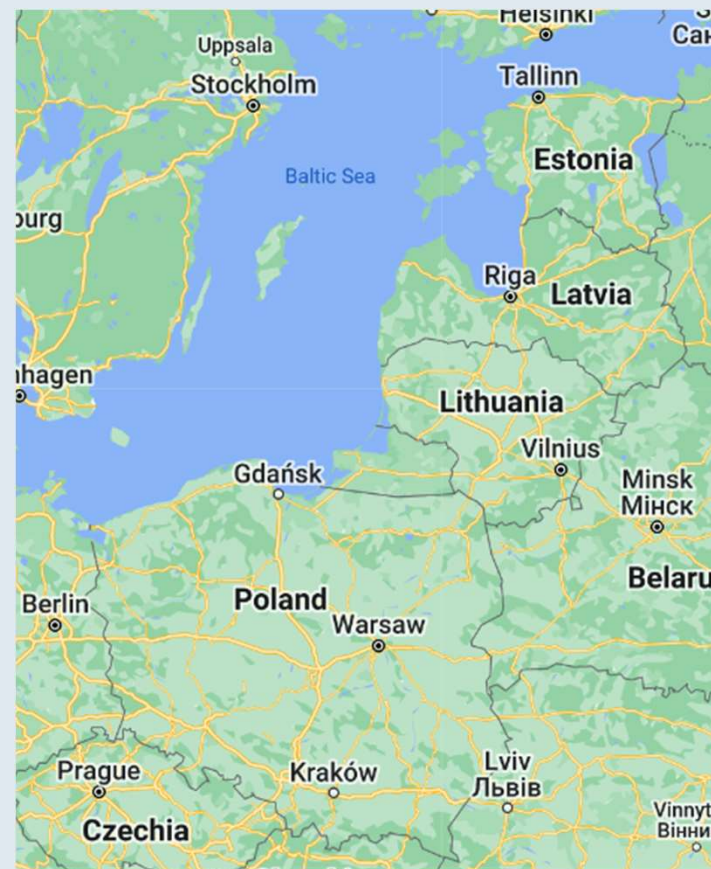
**Ķīmisko vielu riska pārvaldība un alternatīvu
novērtēšana: LIFE FitforREACH-2 mērķi un galvenās
aktivitātes**

Agnese Meija-Toropova, BEF LV, 20.06.2024

LIFE FitforREACH-2

- **Īstenošanas laiks:** 01/10/2023 – 30/09/2027 (48 mēneši)
- **Budžets** - 5 999 456 EUR
- **Partneri:**
 - Vadošais – BEF Igaunija
 - Kopumā 16 partneri no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Polijas un 15 asociētie partneri, t.sk. 7 ražošanas uzņēmumi
 - Latvijas partneri: BEF LV, EKC, LASUA, KVIIST, Balticfloc, Kinetics

Uzsākšanas sanāksme Tallinā 2023.gada 25.- 26.oktobrī

LIFE / FIT FOR REACH

Kādēļ FitforREACH-2?

- Ķīmiskais piesārņojums – ietekme gan videi, gan cilvēkiem (bīstamo vielu līmenis, kad nevar izslēgt nelabvēlīgu ietekmi)
 - Bīstamās vielas ir jāaizstāj - tas nav viegls process, un tas ir rūpīgi jāizvērtē.
- Pieaug (mainās) prasības attiecībā uz ķīmisko drošību, bet uzņēmumu informētība par ķīmisko vielu riska pārvaldību ir samērā zema.
 - Tiem ir nepieciešams atbalsts un rīki, kas ir salīdzinoši viegli lietojami.

Mērķi un uzdevumi

- Uzlabot ķīmisko vielu riska pārvaldības sistēmu ieviešanu uzņēmumos
- Samazināt bīstamo vielu izmantošanu un ar to saistīto iedarbību uz cilvēkiem un vidi
- Atkritumu sadaļa - sadarbībā ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem novērtēt bīstamās vielas atkritumu plūsmās, atvieglojot atkritumu pārstrādes iespējas

Sagaidāmās ietekmes

- Tiešais atbalsts uzņēmumiem, lai pakāpeniski pārtrauktu visbīstamāko vielu izmantošanu.

Skaitļos:

- CMR (kancerogēnas, mutagēnas un reproduktīvai sistēmai toksiskas vielas) tiks samazinātas līdz projekta beigām ap 192 t/gadā.
- Citu bīstamo vielu izmantošana projekta laikā tiks samazināta par 20,91 t/gadā un vēl par 0,05 t/gadā 3 līdz 5 gadus pēc projekta beigām.

Sagaidāmās ietekmes

Atbalsts ķīmisko vielu riska pārvaldības elementu īstenošanai

- 70 uzņēmumi ir ieviesuši jaunu vai uzlabojuši esošo ķīmisko vielu risku pārvaldību
- Ap 30 uzņēmumi ir samazinājuši emisijas vidē vai uzlabojuši darba drošību attiecībā uz bīstamām vielām darba vidē.
- Ap 100 uzņēmumi kopā iesaistīti visās Baltijas valstīs un Polijā

Izpratnes veicināšanas pasākumi

- 3800 iesaistīto uzņēmumu partnervalstīs, kuriem plašākas zināšanas un izpratne par ķīmisko vielu riska pārvaldību.
- 50 institūcijas (asociācijas, konsultāciju, izglītības iestādes), kas iesaistītas kapacitātes paaugstināšanas pasākumos un turpmākai zināšanu nodošanai.

Aktivitātes Latvijā

Kompetento institūciju iesaiste:

- Uzraudzības grupas sanāksmes ar Kompetentajām institūcijām (1 x gadā);
- Intervija ar Kompetentajām iestādēm par jomas tendencēm. **Intervijas mērķis** - uzzināt par jaunākajām norisēm vai izmaiņām tiesību aktos attiecībā uz ķīmiskajām vielām, par iespējamām jaunām prasībām, iespējamiem atbalsta veidiem uzņēmumiem u.tml.

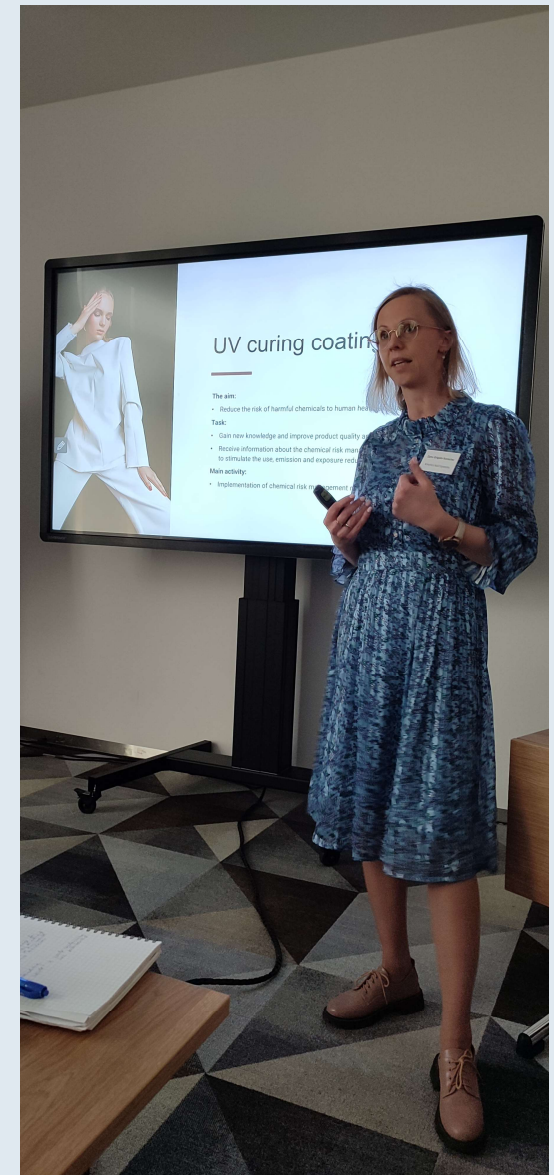
Darbs ar uzņēmumiem ietver:

- Atbalstu bīstamo vielu aizvietošanas un samazināšanas aktivitātēs (finansiāls, intelektuālais);
- Konsultācijas par ķīmisko vielu risku pārvaldību (DDL, darba vides drošība, saziņa piegādes ķēdē, likumdošanas prasības utt.);
- Atkritumu pārvaldības problēmu risināšana;

Latvijas partneruzņēmumi

- **KVIST** – mēbeļu ražotājs – krēsli
 - aizstās kaitīgās vielas līmēs, krāsās; polsterējuma putu (porolona) aizvietošana;
 - mēģinās samazināt bīstamos ražošanas atkritumus;
 - Ķīmisko risku pārvaldības uzlabošana
- **Balticfloc** – siltumizolācijas materiāli (ekovate). Uzņēmums meklēs drošākas alternatīvas liesmu slāpētājiem.
- **Kinetics Nail Systems** – kosmētika (nagu lakas) – meklēs aizvietotājus veselībai un videi bīstamām vielām UV pārklājumos

Citu uzņēmumu iesaiste

- Projekta ietvaros plānots iesaistīt 20 uzņēmumus no dažādām jomām:
 - Metālapstrāde
 - Kokapstrāde;
 - Ķīmisko maisījumu ražošana, kosmētika
 - Apstrādes uzņēmumi (servisi, auto remonta darbnīcas, u.c.)

Apmācības un informēšanas pasākumi

- Apmācības uzņēmumiem (ķīmisko vielu riska pārvaldība, drošības datu lapas, ķīmisko vielu uzskaitē, ķīmisko vielu likumdošana, rīki u.c.). 2-5 pasākumi gadā
- Apmācības uzraudzības iestādēm, nozaru asociācijām u.c. interesentiem (konkrētās tēmas tiks piemeklētas pēc aktualitātes)
- Apmācības atkritumu apsaimniekotājiem (rokasgrāmata «Kā ņemt vērā ķīmiskās vielas atkritumu apsaimniekošanā»)
- Mediju iesaistes pasākumi (raksti medijos, intervijas, radio un TV reportāžas u.c.)

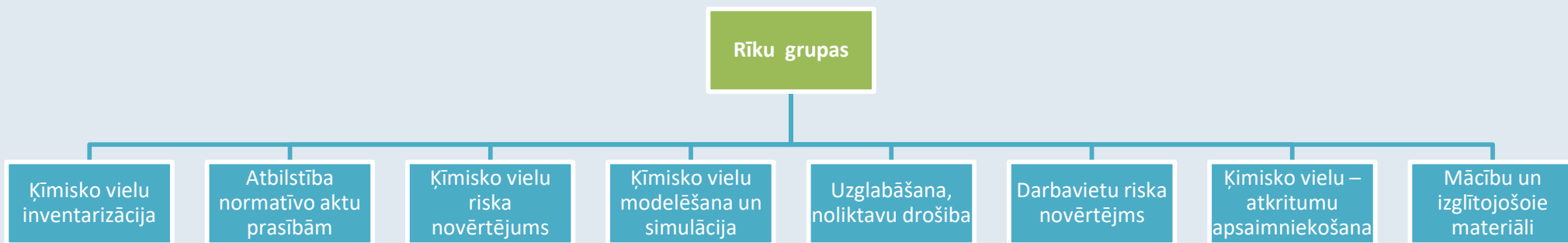

Praktiskie rīki uzņēmumiem

Rīks	Apraksts
Inventarizācijas rīks	Inventarizācijas rīks/saraksts par ķīmiskām vielām un to īpašībām, izmantojot MS Access datubāzi Sadarbībā ar Oekopol (Vācija)
Ķīmisko vielu pārvaldības rokasgrāmata (formulētājiem un lietotājiem)	Pieejama gan kā .pdf dokuments, gan kā saīsināta online versija Ietverti visi pārvaldības elementi, sākot no piegādēm līdz produkta galapatērētājam Ietvers drošības datu lapu pārbaudi
Rīks ķīmisko vielu novērtēšanai un alternatīvu izvēlei produkta dizainā un piegādes ķēdēs	Atbalsts produktu dizainam: informācija un iespējas izvēlēties alternatīvas: izejmateriāli, pārstrādāti materiāli, alternatīvas tehnoloģijas, un piegādātājus ar mērķi aizstāt vai mazināt kaitīgu ķīmisku vielu izmantošanu produktos
Alternatīvu izvērtējuma rīks, ņemot vērā ietekmes uz vidi	Risku novērtējums alternatīvām, ņemot vērā vairākus faktoros: oglekļa nospiedumu, enerģijas patēriņu, toksicitāti un citus), lai labāk novērtētu aizvietošanas iespējas Sadarbībā ar Oekopol (Vācija) un Vācijas Vides aģentūru
Vadlīnijas ķīmisko vielu pārvaldības iekļaušanai vides pārvaldības sistēmās (ISO 1400x, EMAS)	Vadlīniju dokuments, kas tiek izstrādāts kā vadlīnijas, lai potenciāli iekļautu ISO 1400x standartu sērijā (.pdf)

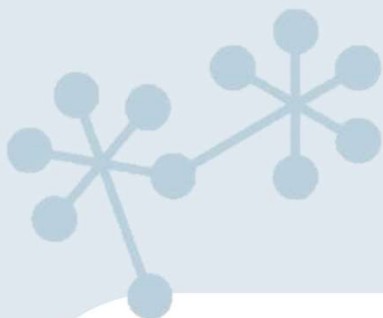

Galvenie atklājumi par dažādiem rīkiem ķīmisko vielu pārvaldībā

1. Ir pieejami dažādi rīki un instrumenti dažādām biznesa vajadzībām
2. Ir maz rīku, kas palīdz nodrošināt atbilstību normatīvo aktu prasībām (izņemot oficiālo ECHA vietni).
3. Dažos rīkos un programmās ir normatīvo aktu daļa, bet ir jautājums par aktualizāciju.
4. Ir daudz lasāmas literatūras (vadlīnijas etc), it īpaši darba vides risku/drošības jautājumos, tomēr maz interaktīvu rīku.

LIFE / FIT FOR REACH

Paldies par uzmanību!
www.fitreach.eu

